

Landskap: Skåne Upptecknat av: B. B. Rooth
 Härad: Kungälv Adress: Kungälv
 Socken: Ängelholm Berättat av: Fören. Gruskar
 Uppteckningsår: 1943. Född år 1876? i Ängelholm.

Affärslivet för s. 1-8.
 I o. d. dy. aftnar. s. 9.
 Baler. s. 10.
 M. at. dagar för mindre bemädlade barn. s. 10-11.
 Gaveri. s. 11-13.
 Födelse dagar s. 14.
 Påskel der. s. 16.
 Skridskobaler. s. 16.
 Skäddpartier. s. 16.
 Skridsommars. s. 16-17.
 Brunnens drickning i Thorslund. s. 17-18.
 Björndrinking kort. s. 18.
 Polis. s. 19.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 9687: 1-23.

Bröllop.	s. 19.
Förning.	s. 20.
Julmat.	s. 20.
Affärer.	s. 20.
Långfredag.	s. 22.
Påskveckan.	s. 23.
1:a maj.	s. 23.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Man hade olika utlös för olika
sorters kol och salt. Och någon sort
kol - det var väl Billesholmskol -
låg bara ute på gården.

De hade ju inte alls så stora
frästar som man såg skylta i - de
var indelade i små rutor. Det
skyltades ej heller om så ofta
som nu. I affären stod det t. ex.
psolin i frästet. Vissa skyltfrästa
var ganska stora men i vanliga affä-
rer var det bara små rutor som t.
ex. i de mindre discaffärerna.
De skyltade t. ex. med risgrön
och röda sagogrön och bruna bär-
ren i små glas.

De hade också små skyltar som

kännde utifrån affären.

Vi hade bokhållare i affären - det var biträden. Vår ens biträde hjälpte far i kontoret.

Vi hade bildningar som passade brödernas hästar och körde hem saker till affären. - Första tiden innan järnvägen var kommen gick de köra in till Hålsingborg och hämta varor. Far brukade få varor från Göteborg med omvägskärl. De kom både varor från grosshandlarna i Göteborg. Jag tror att de för uppg. med varorna på prämar från hamnen. Allminstone på måste de ut såd dit.

Far hade tre stycken prämar

som torresfabriken redan övertog.
De förslade betona på prämar
än. - Det var av prämar hade
far lätit bygga gjelr ute vid Skil-
deriken. Och tänk vi hade de
de om ångbåtarna till att bogsera
betprämar med när det var
vårt med vinden. Annars dog
de prämar. Karlarna gick vid
åskanten med en linna om livet.
De hade det inte vi lät de stae-
kas prämkarlarna.

Bönderna hade smör och ost och ägg
med till affären som vi fick och
om smörsmåsen ägg bär och lin-
gon. De kom med hela stora lass
av lingon. Och Skilpunnas smör kom

Så de 25 öre sålades för om och en
hög ägg var lika billigt. I vår affär
hade de inte ägg eller smör och oss
och sälja utan vi fick bara av bö-
derne sin värd eget huskäll. De köpte
sin olika familjen i staden med
sina produkter som V. se red. s. d.
De fick sätta in sina hästar i
stallen hos kändsmännen och
vagnarna med varn ställde de
på torget där de sålde. Men bönder-
na kunde också gå direkt till
sina familjer med sina var.
De gällde som man kände, be-
hade kommit med ^{och rik} lönge till
oss. Och han plockade också smör-
ren och sålde.

Det fanns några mannfaktureraffä-
rer här i stan. Det var ^{här} Tageström,
fröken Ristey - min farbror var gift
med en av dem - och Skrentey.
Det var de främsta manne-
faktureraffärerna.

Och så var här en handelsaffär
som gamla fröken Mon och
Petra Pettersson och fröken
Wilson hade handelsaffär. Det var
riktiga affärer.

Här var inte många andra
hus än smörrehus.

Till den första tiden så var det
husen var så få att det var rik-
tiga stängdörrar och smörre-
husen. Det var en stor brand här

ACC. N:R. M. 9687:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

i Ängelholms 1801 och de brända
vi många hus. Far var född 1831
och min farster 1827. De hade
väl sina skidgårdar emellan
hurna mot gården. Det var det som
far min des.

I affären lät de alla dörrar stå öppna så både regn och snö kom in. Det var aldrig eldat i affären och biskopens feijer fross i händerna. På den tiden hade de också gjort att sälja som v. ex. konjak. För så de en gång att de hade fått vin från alla lägar som var tjockt som sirap. Saft som far hade att sälja var lite och mest så kraftig att den var berusande.

Vid jularna brukade de alltid laga biskopp - det bjöd alltid fasten på vid jul. S: brukades det och i glögg med kardemumma och i många andra kryddor.

De hade g. o. mycket pappesgrin
utan de gjorde mest strutar i
den Fiden men de hade pappes-
grin och så.

I hällarna hade de vinfat och
vinsfat. De hade smokilda vin-
fat. I de gamla affärerna fyll-
de sälja vin och korjak. De
hembrände så mycket på den
tiden och det kallades för Vinke-
brännvin. Det luktade och smaka-
de så illa. En man hade
fint malagavin. Han sade att
det var så gott som vinge, min-
ig. Det var frö man brukade
som hade affär den Jönsson & Lundgren
nu har affär. Lundberg ägde och

vi det s. k. "Lilla hemmanet"
i Skärpinge och där fick farman
som när barnen var små och
hon mist sin man.

Där gick så många fina gamla
gubbar Posse m. fl. till skola.
Lag. De gick till skolan och
kunde vadda på. Och de spelade
de de vil kort. Det var mycket
allmänt med kortspel.

Sundby hade rätt mycket
jakt till sin var utskendat
- han hade v. sk. Fridhem och så. Det
var ej så vanligt med landställen
på den tiden.

Baler hade de väl på Vår. Jag gick i daugghola på hotellet Vår. då var jag väl en 9-10 år. Vi var en klass som gick grundligt. Där gick en hel del andra pojkar som var studenter och de var på skola med oss smiflickar.

För hade de matdagar eller kostdagar för de mindes be- medlade barnen i skolan. Vi hade en pojk som brukade gå hemma hem en gång i veckan och äta. Han hade flera ställen han gick på. Han bodde in- trykt hos mickens Anderssons vid Strömgat och vi fick han läsa med

prjhauna i de familjen där han
hade köldagar.

Fru Weiman hände hos fröken
Savarin. De var viss mestdötter
fin Ven. De hade många prjha
inackordande hos sig - det var hel-
inackordning.

Det var mest kant och baka
om brödet i Angellerha - det var
mest ganska. Min ena farben
hade gaveri liksom grönvallarna
och Friberg. Avattust längrade
sig vi var för ländst - det var var-
skit bra batten. Han fanns för
fängs: Öreg och Lindqvist. Öreg
hade fängs med Vita Räck. Där.

geriet lög ända nere vid ån.
Gruvverken brukade också ligga
i närheten av ån.

Min fars morfar var handsk-
makare - han sopte ända till
Köpenhamns och Hockholms med
handskar. Han hade klippning-
handskar och det var mycket fint.

Den sista gången som gamle Lenn-
berg skulle fara till Köpenhamn
med handskar - han for i stället
till isen - så gick staden igenom
isen med handskar och brett.

Men han lyckades hoppa på
isflaskan och kom i land.

På den tiden hade de inget
av städa handskaarna med utom

de lade dem fint och satte sig
redan för dem för att få dem
gläda.

För hade de ju rullar och
mangelsten när de mangelade
hos sin gamla morvar hade
de en riktig mangel. De fick
stå en vid på sin sida och förs
mangela fram och åter. Den
en fick lynga ned mangelen
för sin sida så örendelen lyftes
upp något i den andra kunde
ta ut rullen. Det var handtag
i mangelen där de fick hålla
när de förs de. Örendelen
var liksom en lida full med
stora stora stenar. Det fick vara
mycket försiktig så det ej kunde några olycka.

Födelsedagarna gick flera famil-
jer tillsammans och gratulerade
på e. m. den som fyllde år. Alla
födelsedag var 3:e dag jul och
då hade vi ju alltid en så mys-
ligt vacker gran. Så gick vi till
andra familjer när någon där
fylld år. Man brukade få en
kiss med namnet och telet
på som man fyllde. Vår barneungfru
brukade bli bodes med grönt och
blomman som lades runt kroppen,
och så lades en liten present bred-
vid.

Peter Granstedt var norrmann och född i Moss. Han vandrade lands-
vägar hit med sin hustru till
samman med en annan nor-
mann som hette Hedmark och som
också bodde i i Ängelholmen. De
hade kommit från Norge och
hade dragit en liten kista efter
sig på en kalle. Hedmark hade
dragit sig namnet efter Hedecens-
kens arvet där han kom ifrån.

Hedmark ägde huset mellan Präst-
gården och Davidssons.

Indelmakars Hedemarks syster
kunde brodera fawn - hon var
mycket skicklig och hade brodat
många fawn till godtemplarna

eller brudbräven.

På landet hade de jarkelden.

På ån hade de skidshobana
och nu det skulle vara riktigt
högtidligt brände de hjärdumma
där. Skidshobalen förbrann också.

Städpartier förbrann också för
då snön låg mycket längre än
nu. De brände i många fina städer.

Vid middagsmen brukade vi fara
ut i flera vagnar och var borta
ganska tidigt på morgnen till
bort på kvällen. Vi var flera fa-
miljer som följdes åt. Tidligt på

morgnarna var vi uppe för att packa
in allting. Det var alltid vackert
på måndagsmorgnarna. Vi brukade
få se till Rönjöhölen, Venedik eller
Kullaberg.

Under källarmästare Holmkvists
tid var bumsodichningen jättestor
och Thorslund i sin glansdag. Det
var så många föreläsningar som hade
utfärd dit och de kom de ju med
musik. Jag var med för i Thors-
lund och hörde operasångaren Carl
Hagman och komikern Eli Sund-
lin. Hans far var plåtslagare här
i staden och hade ägt guldsmedstul-
lets husgård. Hagman kom sedan

Herr Rydland och blev gift där med
en mycket främögen rydka. På hemmet
är strog han sig med i Pristad. En
gång bjöd han alla sin fars goda
vänner på supé i Thorslund - det
var handl. Grustest, fabriken Åberg.
Kjerstiörn o guldsmides handlag -
och så bjög han för dem. På sam-
ma sätt gjorde han i Pristad för
sin mors vänner. Han skickade
riktiga inbjudningsskort.

Det var ofta också inbjudningsskort
till Håns festligheter men de var
skarpa på vanligt pyggar.

Vid brudops såndes det också inbjud-
ningsskort. Jy han så vidare inbjud.

minskhet som är skrivit på skånska
brevpapper.

Här fanns bara en enda polis -
Ola Holmkvist.

På allas och Lars bröllop var det två
hundra personer för att titta på
dessa bröllop. På deras bröllop var
det en betydande Alron från Vegsholms
gård som var närvarande. De hade inga
kärnor på sitt bröllop. Presten Hofe-
ber, från Rottbellska riket, dem
alla hade mycket stora och gä-
vade klämnings. De kunde ha
kulörta ridskåpnings till burs-
klämnings. De skulle glichorna

hade sina vackra konfirmerations-
klämmingar till brudklämming.
Prickguld medade bra en dag.

På landet hade de för i tiden för-
ning med sig till de stora gillena.
Det talade man om för om.

Hrs dotter Scholander hade de
risgröt, mandelmussler och ble-
netter vid jul.

En hade affären där Nilsson och
Christiansson han sin affär. Där bra.
vid var en liten smal gränd "Vahl-
gatan" och vi bodde några med
Vahlgatan till.

I den gården som Olau den nu
äger bodde vår fasters morbror-
högman Lundberg. Han och hans
hustru var ett gammalt gift par
Hos honom skulle Karl XIV Johan
ha övernattat en gång för hans
hem var det finaste hemmet
i stan. Han ägde också Jegerens
gård som låg där Trösten & Lundgren
nu har sin affär. Det slutade fas-
ten om.

Långfredag skulle barnen ha is. Om-
ma vår barnjungfru brukade binda
sitt bruns bröst med ett litet
riderband om och lägga bredvid i
sängen vid julk.

hade sina vackra konfirmerations-
klämnings till brudklänning.
Bröllopet varade bara en dag.

På landet hade de för i tiden för-
ning med sig till de stora gillena.
Det talade man o för om.

Hrs dotter Scholander hade de
risgröt, mandelmusslor och ble-
netter vid jul.

För hade affären där Nilsson och
Christiansson han sin affär. Där var.
vid om en liten smal gränd "Vahl-
gatan" och vi bodde närmast
Vahlgatan till.

ACC. N:R M. 9687:2/.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

J Vängeu var det bara tmi en-
vningohus.

I den gård som Olander nu
äger bodde vår fasters morbror-
högman Lundberg. Han och hans
hustru var ett gammalt fruntal
Hos honom skulle Karl XIV Johan
ha övernattat en gång för hans
hem var det finaste hemmet
i stan. Han ägde och förfogades
gård som låg där Trögård & Lundgren
nu har sin affär. Det kallade fas-
ten om.

Lingfredag skulle barnen ha is. Em-
ma var barnjungfru brukade binda
sitt bruns korset med ett litet
ridband om och lägga bredvid i
sängen vid julafton.

ACC. NR M. 9687:23.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Dagarna i påsveckan kallades
pannekake-tisdag, dymmelonsdag och
torsdag långfredag, o påskafton. De
brukade skjuta vid påsk - liksom
de brukade skjuta nyårskvällen.

Första maj brukade de dricka
mång i bever - somliga blev så
öbelstade då.

Jag tror att de gick omkring och
gjungit maj här också.